

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING
till Landstinget med förslag till landskapslag
angående ändring av landskapslagen om till-
lämpning av vissa i riket gällande författ-
ningar rörande transport av farliga ämnen.

Allmän motivering

Landskapslagen om tillämpning av vissa i riket gällande författningar rörande transport av farliga ämnen (34/76) är en s.k. blankettlag genom vilken rikslagstiftningen om transport av farliga ämnen på väg har bringats i kraft även i landskapet. Sedan lagen utfärdades har förordningen om transport av farliga ämnen på väg (FFS 861/74) upphävts och ersatts med en ny förordning (FFS 1141/88). Den nya förordningen träder i kraft den 1 juni 1990, men tillämpas delvis redan från ingången av år 1989.

I den nya riksförordningen finns, liksom i förordningen från år 1974, bestämmelser bl.a. om hur farliga ämnen skall förpackas, hur fordon som används vid transport skall vara utrustat och hur man skall förfara vid olyckor. Med farliga ämnen avses ämnen eller föremål som på grund av att de är explosiva, brandfarliga, radioaktiva, giftiga eller frätande eller på grund av annan dylik egenskap kan skada människor, egendom eller miljön.

Avsikten med den nya riksförordningen är att höja säkerheten vid transport av farliga ämnen. En förare som transporterar farliga ämnen skall förutom körkort ha ett särskilt körtillstånd, om lasten överstiger en viss storlek. För inrikes transporter krävs ett s.k. TFÄ-tillstånd och för internationella transporter ett s.k. ADR-tillstånd i enlighet med den europeiska överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg (ADR). Körtillstånd beviljas förare som har genomgått föreskriven utbildning och blivit godkänd i ett prov. Undervisningen består av en grundkurs och specialkurser och den skall innefatta såväl teori som praktik. För att meddela av undervisning krävs det tillstånd och undervisningen övervakas av besiktningsmyndighet.

Landskapsstyrelsen anser att säkerhetskraven vid transport av farliga ämnen bör förhöjas och anser den nya riksförordningen ändamålsenlig. Den bör därför bringas i kraft även i landskapet.

Detaljmotivering

2 §. De förvaltningsuppgifter som enligt riksförfattningarna ankommer på olika riksmyndigheter, skall liksom för närvarande ankomma på landskapsstyrelsen. Motorfordonsbyrån skall dock handha de uppgifter som enligt riksförordningen ankommer på besiktningskontor. Sådana uppgifter är bl.a. besiktning av fordon och övervakning av körtillståndsprov och undervisning. Eftersom motorfordonsbyrån handhar körkortsregistret är det ändamålsenligt att byrån också handhar registret över körtillstånd.

4 §. I paragrafen preciseras lagens tillämpningsområde. Bestämmelserna överensstämmer med riksförordningens 1 § 1 och 2 mom. dock så att vad där stadgas om Finland enligt landskapslagen skall avse landskapet.

5 §. Enligt bestämmelsen skall de regler som gäller hemlighållande av uppgifter i körkortsregistret på motsvarande sätt gälla de uppgifter som ingår i registret över körtillstånd.

6 §. Av praktiska skäl föreslås att körtillstånd som beviljats i riket skulle vara giltiga även i landskapet.

7 §. Besvär bestämmelserna överensstämmer i sak med besvärreglerna i rikslagstiftningen.

Med hänvisning till det anförda föreläggs Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av landskapslagen om tillämpning av vissa i riket gällande författningar rörande transport av farliga ämnen

I enlighet med landstingets beslut

ändras 1 § 1 mom. 2 punkten och 2 mom. samt 2 § landskapslagen den 1 juli 1976 om tillämpning av vissa i riket gällande författningar rörande transport av farliga ämnen (34/76) samt

fogas till lagen nya 4-7 §§ som följer:

1 §

Vid transport av farliga ämnen på väg skall, utöver vad om trafik och transporter är annorstädes stadgat, följande i riket utfärdade författningar äga tillämpning i landskapet Åland:

2) förordningen den 23 december 1988 om transport av farliga ämnen på väg (FFS 1141/82) samt med stöd därav utfärdade bestämmelser.

Ändringar av de i 1 mom. avsedda författningarna skall gälla i landskapet från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket, såvitt inte annat följer av bestämmelserna i denna lag.

2 §

De förvaltningsuppgifter som enligt de i 1 § avsedda författningarna ankommer på trafikministeriet, länsstyrelse eller bilregistercentralen ankommer i landskapet på landskapsstyrelsen, såvitt fråga inte är riksförvaltningen förbehållna angelägenheter. Vad i 21 och 22 §§ förordningen om transport av farliga ämnen på väg stadgas om bilregistercentralen skall dock i landskapet avse motorfordonsbyrån.

De förvaltningsuppgifter som enligt de i 1 § avsedda författningarna ankommer på besiktningskontor eller besiktningsställe skall i landskapet handhas av motorfordonsbyrån, i ärenden som hör till landskapets behörighetsområde.

4 §

Denna lag tillämpas på transport i landskapet. Om transporten börjar eller slutar i utlandet tillämpas dock på transporten på väg i landskapet antingen denna lag eller den europeiska överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg (ADR). I fråga om rutterna för transport av farliga ämnen och de kör tillstånd för förare som beviljas i landskapet tillämpas dock alltid denna lag.

5 §

Hänvisningen i 22 § 3 mom. förordningen om transport av farliga ämnen på väg till 4 § lagen om bilregistercentralen (FFS 644/67) skall i landskapet avse 38 § landskapslagen om körkort (39/73).

6 §

Körtillstånd som utfärdats i riket med stöd av i 1 § avsedda författningar är giltigt även i landskapet.

7 §

I beslut som fattats med stöd av denna lag får ändring sökas genom besvär på sätt som stadgas i lagen om tillämpningen i landskapet Åland av lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (18/79). I landskapsstyrelsens beslut som gäller undervisningstillstånd och i beslut som landskapsstyrelsen fattat med anledning av besvär får ändring inte sökas genom besvär.

Beslut som fattats med stöd av denna lag kan verkställas trots att besvär har anförts.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 1990.

1 § förordningen om transport av farliga ämnen på väg skall dock, på sätt som stadgas i denna lag, tillämpas från och med den

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Mariehamn den 9 mars 1989

V ic e l a n t r å d

May Flodin

Lagberedningssekreterare

Birgitta Björkqvist

Nr 1141

Förordning

om transport av farliga ämnen på väg

Given i Helsingfors den 23 december 1988

På föredragning av trafikministern stadgas med stöd av lagen den 20 juni 1974 om transport av farliga ämnen på väg (510/74):

1 §

Denna förordning gäller transport av farliga ämnen på väg, när transporten börjar, utförs och slutar i Finland.

Om en transport av farliga ämnen börjar, utförs eller slutar någon annanstans än i Finland, tillämpas på transporten av dessa ämnen på väg i Finland antingen denna förordning eller den europeiska överenskommelsen om internationell transport av farligt gods på väg (ADR). I fråga om rutterna för transport av farliga ämnen och de körtilstånd för förare som beviljas i Finland tillämpas dock alltid dessutom denna förordning.

Denna förordning gäller inte transporter av farliga ämnen utanför väg och inte heller när hantering, lossning eller lastning av dylika ämnen på fordon sker utanför väg.

Farliga ämnen indelas för transport på väg i olika transportklasser på det sätt som trafikministeriet bestämmer.

2 §

Farligt ämne skall för transport som avses i denna förordning förpackas så, att förpackningen icke under färden till följd av transportens påfrestningar går upp eller blir lös.

Emballagets material skall vara till sin art sådant, att det icke påverkas av det ämne som

skall transporteras och att det icke ingår skadliga eller farliga föreningar med ämnet.

Emballaget skall även tåla av innehållet eventuellt förorsakad tryckförändringar. Vid behov skall lämpliga tryckutjämningsanordningar användas.

3 §

Trafikministeriet kan, utöver vad om märkning av farligt ämne är särskilt stadgat, utfärda bestämmelser om att ämne samt det fordon, som användes för transport av detsamma, skall för transporten förses med nödiga beteckningar.

Trafikministeriet kan även utfärda bestämmelser som begränsar lastning av olika ämnen i samma fordon.

4 §

Vid transport skall, med beaktande av det transporterade ämnets art, mängd och transportsätt, iakttas nödig försiktighet.

Angående transport av brännbara vätskor, radioaktiva ämnen samt komprimerade, kondenserade och under tryck lösta gaser gäller dessutom vad därom är stadgat särskilt.

5 §

För transport av farligt ämne avsett fordon skall vara av hållbar konstruktion och vara

lämpligt för ändamålet, så att farligt ämne kan transporteras däri så riskfritt som det med beaktande av egenskaperna hos det ämne som transporteras rimligtvis är möjligt.

På trafikministeriet ankommer att närmare bestämma om fordons konstruktion samt om nödig utrustning och erforderliga specialanordningar för det.

6 §

När för vägtrafik avsett fordon under transport av farliga ämnen i enlighet med stadgandena i denna förordning mottages till befördran i något annat transportmedel, är uteslutande de transportbestämmelser beträffande farliga ämnen, som gäller för detta transportmedel, i kraft under sådan del av färden, som sker med detta transportmedel.

7 §

Fordon skall, utöver vad om besiktning är stadgat annorstädes, vid besiktning som utförs av bilregistercentralen utsedd besiktningsman godkännas för transport av farligt ämne eller ämnesgrupp samt efterbesiktigas årligen. Det ankommer på trafikministeriet att bestämma, vilka fordon som för transport av farligt ämne skall undergå särskild besiktning och hur besiktningen skall verkställas.

8 §

Kompetent att verkställa i 7 § avsedd besiktning är endast besiktningsman som på sätt trafikministeriet bestämmer ådagalägger, att han har nödiga tekniska insikter samt tillräcklig sakkunskap och erfarenhet på området samt att han har tillräcklig kännedom om lagstiftningen angående farliga ämnen.

9 §

Trafikministeriet äger rätt att utfärda bestämmelser angående de mängder av ämne, som får transporteras, ävensom angående de tider och de allmänna trafikleder, under vilka eller längs vilka transport är tillåten, samt om i hur stor mängd farligt ämne får transporteras i fordon utan att i 7 § avsedda åtgärder skall vidtagas.

Ministeriet kan även bestämma när fordons förare skall ha en reservförare.

10 §

Vid transport av farliga ämnen i tank med större volym än 3 m³ eller i tankar med större

sammanlagd volym än 3 m³ eller vid transport av sådana explosiva varor av klass 1 a eller 1 b som nämns i trafikministeriets beslut om transport av farliga ämnen på väg och som till sin nettomängd överstiger 1 000 kg skall transportenhetens förare förutom körkort ha ett TFÄ-körtillstånd, som ger rätt att transportera de farliga ämnena i fråga.

Körtillstånd fordras inte för sådana transporter på hamnområde som har direkt anknäring till lastning eller lossning av fartyg.

Vid internationella transporter skall transportenhetens förare ha ett ADR-körtillstånd enligt ADR-överenskommelsen. ADR-körtillståndet är i kraft också vid inrikes transporter.

Körtillståndet skall medföras på färd och vid anfordran uppvisas för trafikövervakaren.

11 §

Den som önskar ge utbildning för erhållande av körtillstånd måste inhämta tillstånd till detta. Tillstånd skall sökas skriftligen hos bilregistercentralen.

Bilregistercentralen beviljar tillstånd, om sökanden anses ha förutsättningar att ge utbildning. Tillstånd beviljas för viss tid, dock för högst tio år. För undervisningsverksamheten skall den som ger utbildning ha en av bilregistercentralen godkänd föreståndare som ansvarar för utbildningen samt tillräckliga hjälpmedel med hänsyn till verksamhetens omfattning.

Utbildningstillstånd kan beviljas för internationella transporter eller för inrikes transporter, och det kan i fråga om farliga ämnen begränsas till att gälla en transportklass, en ämnesgrupp i en klass eller ett ämne.

Förnyande och ändring av ett tillstånd söks i samma ordning som tillståndet för förarutbildning.

Utbildningen övervakas av det besiktningskontor inom vars verksamhetsområde utbildningen ges.

12 §

Bilregistercentralen kan helt och hållet eller för viss tid återkalla ett tillstånd som beviljats för förarutbildning, om

1) tillståndshavaren inte längre har förutsättningar att ge utbildning,

2) de stadganden, bestämmelser eller tillståndsvillkor som gäller förarutbildningen inte iakttas eller

3) undervisningen inte sköts på behörigt sätt.

13 §

Utbildningen är indelad i grundkurser och specialkurser. Ett villkor för att en sökande skall bli antagen till en specialkurs är att han har deltagit i grundkursen.

Kurserna skall omfatta praktiska övningar. Av de kurser som nämns i 15 § skall minst 20 procent bestå av praktiska övningar. Övningskörningarna anses inte som praktiska övningar.

14 §

Grundkursen skall omfatta undervisning i åtminstone följande ämnen:

1) de allmänna bestämmelserna om transport av farliga ämnen,

2) de allmänna bestämmelserna om fordonsförarens ansvar och skyldigheter,

3) de allmännaste typerna av risker vid transport av farliga ämnen och ämnenas egenskaper,

4) säkerhetsåtgärder i olika farosituationer,

5) åtgärder vid en olycka,

6) dokument samt märkningen av tankar och fordon,

7) vad fordonsföraren skall göra och låta bli att göra vid transport av farliga ämnen,

8) syftet med fordonets tekniska utrustning och dess funktionssätt, och

9) tankfordons egenskaper på vägen, inbegräppet även följderna av att lasten rör sig.

Vid en specialkurs skall undervisning i tillämpliga delar ges i grundkursens ämnen med tonvikt på de klasser, ämnesgrupper eller ämnen som hör till specialkursen. Specialkurser avsedda för inrikes transporter är

1) kurser som gäller explosiva varor (klasserna 1 a och 1 b),

2) kurser som gäller gaser (klass 2),

3) kurser som gäller brandfarliga, oxiderande, giftiga och frätande ämnen (klasserna 3, 5.1, 6.1 och 8) och

4) kurser som gäller ett enstaka ämne i klass 2, 3, 5.1, 6.1 eller 8 eller en ämnesgrupp i samma klass.

Specialkurser avsedda för internationella transporter är de kurser som nämns i 2 mom. 2—4 punkten.

15 §

Längden av den utbildning som är avsedd

för inrikes transporter bestäms på basis av kursens omfattning som följer:

1) grundkursen skall omfatta minst 24 timmar,

2) varje specialkurs skall omfatta minst åtta timmar och

3) om grundkursen vid samma kurs kombineras med en sådan specialkurs som nämns i 14 § 2 mom. 4 punkten, får av åtta timmar specialkurs med bilregistercentralens tillstånd högst fyra timmar vara annan undervisning i transport och i hantering av produkter som transporteras än vad som sägs i 14 § 2 mom.

Längden av den utbildning som är avsedd för internationella transporter bestäms på det sätt som anges i 1 mom. 1 och 2 punkten.

En kurs som är avsedd för internationella transporter kan ersättas med en kompletteringskurs om åtta timmar, om kursdeltagaren högst fem år tidigare har deltagit i en motsvarande kurs avsedd för inrikes transporter.

Det prov som är en förutsättning för körtillståndet ingår inte i de minimiantal timmar som nämns i denna paragraf. Undervisning får meddelas en elev under högst 10 timmar per dag.

16 §

Besiktningkontoret kan i enskilda fall medge undantag från det utbildningskrav som är ett villkor för erhållande av TFA-körtillstånd, om sökanden på grund av annan utbildning eller sin erfarenhet på området anses ha de kunskaper som ges vid utbildningen.

17 §

En förutsättning för deltagande i körtillståndsprov är

1) att sökanden sedan minst ett år innehar körkort av minst klass ABC och

2) att han deltagit i ovan nämnd utbildning för förare av fordon som transporterar farliga ämnen.

Provet skall avläggas skriftligt under övervakning av det besiktningkontor inom vars verksamhetsområde utbildningen har givits eller den utbildade har sin hemort. I provet skall examinandens visa att han i tillräcklig utsträckning känner bestämmelserna om de transporter och ämnen för vilkas del han deltagit i utbildningen.

Den som inte har kunnat godkännas i provet får delta i provet på nytt tidigast sju dygn efter dagen för det underkända provet.

18 §

Körtillstånd och ändring av körtillstånd skall sökas skriftligen hos det besiktningskontor inom vars verksamhetsområde sökanden har sin hemort.

Körtillstånd beviljas den som blivit godkänd i körtillståndsprovet. På basis av grundkurs och prov beviljas körtillstånd för transportklasserna 4.1, 4.2, 4.3, 5.2, 6.2 och 7. På basis av specialkurs och prov beviljas körtillstånd utöver de nämnda klasserna för den transportklass, den ämnesgrupp eller de ämnen i fråga om vilka sökanden har genomgått specialkursen.

ADR-körtillstånd beviljas med en giltighetstid av högst fem år från den dag det beviljades eller från den dag då det senast förnyades. TFÄ- och ADR-körtillstånd kan likväl beviljas så att de är giltiga till dess sökanden fyller 70 år.

19 §

Besiktningsstället kan på ansökan ändra ett körtillstånd så att det gäller även andra klasser, ämnesgrupper eller ämnen än det ursprungliga körtillståndet. Ett villkor för att ett körtillstånd skall ändras är att sökanden uppfyller kraven för det körtillstånd som beviljas för dessa klasser, ämnesgrupper eller ämnen.

Ett ADR-körtillstånd som getts på grund av ändring får vara giltigt högst fem år, räknat från den dag det ursprungliga körtillståndet beviljades eller från den dag då det senast förnyades.

20 §

Ett villkor för förnyande av ett ADR-körtillstånd är att sökanden uppfyller villkoren för beviljande av körtillstånd och har deltagit i en kompletteringskurs om minst åtta timmar.

Besiktningskontoret kan godkänna att sökanden inte behöver delta i kompletteringskursen, om han från den dag körtillståndet beviljades eller från den dag då det senast förnyades utan avbrott har arbetat med inhemska eller internationella transporter av sådana ämnen som nämns i körtillståndet.

21 §

Besiktningskontoret kan för viss tid eller helt och hållet återkalla ett körtillstånd som det beviljat, om innehavaren inte längre uppfyller villkoren för erhållande av körtillstånd eller om han inte på grund av sina personliga

egenskaper kan anses vara lämplig att transportera farliga ämnen. Innan körtillståndet ges tillbaka, kan besiktningskontoret förordna att innehavaren av körtillståndet skall delta i en kompletteringskurs om högst åtta timmar eller genomgå ett körtillståndsprov.

Om en innehavare av körtillstånd fräntas sitt körkort eller om detta dras in helt och hållet för viss tid eller temporärt, skall polisen även omhänderta körtillståndet för den tid för vilken körkortet har omhändertagits eller indragits. Polisen skall underrätta bilregistercentralen om att körtillståndet har omhändertagits.

22 §

Besiktningskontoret underrättar bilregistercentralen och polisen på tillståndshavarens hemort om att körtillstånd har beviljats.

Bilregistercentralen för register över dem som beviljats körtillstånd. I registret antecknas körtillståndets nummer, giltighetstid och vilka transportklasser av farliga ämnen, ämnesgrupper eller ämnen körtillståndet berättigar att transportera.

Angående offentligheten hos de uppgifter som finns i registret över körtillstånd tillämpas vad som i 4 § lagen om bilregistercentralen (644/67) stadgas om offentligheten hos uppgifter i körkortsregistret.

23 §

TFÄ-körtillståndet är blått och ADR-körtillståndet orange. Trafikministeriet fastställer körtillståndets modell.

24 §

Bilregistercentralen meddelar närmare föreskrifter om övervakning av utbildningen, innehållet i och bedömningen av körtillståndsprovet och godkännande av annan utbildning än den som fåtts vid kurser.

Bilregistercentralen kan föreskriva att de åtgärder som avses i denna förordning och som vidtas i besiktningskontor kan utföras även i de besiktningsbyråer som bilregistercentralen bestämmer.

25 §

Om sökande av ändring i beslut som en förvaltningsmyndighet har meddelat med stöd av denna förordning gäller, med de undantag som nämns i 2 och 3 mom., vad lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/50) stadgar.

Besvär över bilregistercentralens beslut som gäller utbildningstillstånd får anföras hos trafikministeriet inom 30 dagar. Över ett besiktningställes beslut angående körkortstillstånd får besvär anföras hos bilregistercentralen inom 30 dagar och över bilregistercentralens beslut inom 30 dagar hos trafikministeriet. I beslut som ministeriet har fattat med anledning av besvär får ändring inte sökas genom besvär.

Beslut som meddelats med stöd av denna förordning kan verkställas trots att besvär har anförts.

26 §

Kan vid inträffad olyckshändelse läckage, utspill eller annat utflöde av ämnen åstadkomma förorening av vatten eller av marken, skall fordonets förare eller den som ansvarar för lastningen eller för lossningen vidtaga lämpliga skyddsåtgärder och omedelbart anmäla det inträffade för polisen.

27 §

Värderingsmän som avses i 10 § lagen om transport av farliga ämnen på väg (510/74) förordnas vid behov av chefen för polisdistriktet, sedan denne erhållit vederbörandes samtycke därtill.

Värderingsmän äger rätt att erhålla arvode för utförandet av uppdraget samt resekostnadsersättning och dagtraktamente för resa, som han företagit i och för värderingen, enligt samma grunder som är fastställda beträffande arvode och ersättningar till sakkunniga som anlitas av kommitté.

Värderingsmans arvodesräkning godkännes av chefen för polisdistriktet och dess belopp avdrages från beloppet av det skäligen gånge pris som erlägges till varans avsändare av statens medel.

Helsingfors den 23 december 1988

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

28 §

Lagen om transport av farliga ämnen på väg (510/74) och med stöd av den utfärdade stadganden och bestämmelser tillämpas ej på försvarsmaktens transporter, vilka sker under tillsyn av försvarsmakten.

29 §

Angående befordran av farliga ämnen med järnväg, i sjötrafik, i lufttrafik och per post är stadgat särskilt.

30 §

Medför denna förordnings efterlevnad i vissa bestämda fall oskäligt stora kostnader eller avsevärd olägenhet och kan den avsedda säkerheten ernås på annat sätt, eller när allmän fördel anses det fordra, kan trafikministeriet på ansökan medgiva avvikelser från stadgandena i denna förordning på villkor som ministeriet finner påkallade.

31 §

Närmare bestämmelser om tillämpningen av denna förordning utfärdas av trafikministeriet.

32 §

Denna förordning träder i kraft den 1 juni 1990 och genom den upphävs förordningen den 22 november 1974 om transport av farliga ämnen på väg (861/74) jämte däri senare gjorda ändringar.

Denna förordnings 1 § träder dock i kraft den 1 januari 1989.

Bestämmelser som utfärdats med stöd av den tidigare förordningen förblir i kraft tills annorlunda med stöd av denna förordning bestäms.

Åtgärder som verkställigheten av denna förordning förutsätter kan vidtas innan förordningen träder i kraft.

Trafikminister Pekka Vennamo